

Sak:	Høring - Høring - Rehabilitering i Nord-Norge - et samhandlingsprosjekt mellom kommune - og spesialisthelsetjenesten i Nord-Norge 2018-2023		
Fra klinikk	NOR-klinikken		
Til:	Kvalitets- og utviklingssenter		
Saksbeh.:	Torill Davida Nilsen		
Ephorte nr.	2019/3435	13.09.2019	E.post saksbeh.: torill.d.nilsen@unn.no

Innspill fra NOR-klinikken

Høringen har vært sendt ut til alle avdelingslederteam og klinikken har følgende innspill:

En vil berømme det arbeidet som er gjort i prosjektet Rehabilitering i Nord-Norge så langt. Det gir et meget godt grunnlag for videre arbeid for utvikling av rehabilitering på de ulike nivå men også for å få til bedre samhandling mellom nivåene.

Følgende punkter ønsker jeg blir sett nærmere på i det videre arbeid:

1. Rapporten beskriver noe om samvalg, men det er ønskelig at en vektlegger denne tilnærmingen noe mer da dette er et satsningsområde både regionalt og nasjonalt. Brukermedvirkning er kjernen i rehabilitering og det er godt ivaretatt i dag. Ved å vektlegge samvalg vil det være med på å styrke brukerperspektivet i rehabilitering ytterligere.
2. Pasientens vei inn til rehabilitering er lite beskrevet, og da i særdeleshet i fht kommunal rehabilitering. Det mest vanlig er nok at pasienten blir henvist fra sykehuset til kommune, men hvordan fungerer det innad i kommunene? Er det fastlegen som er veien inn til døgnet, dag eller poliklinisk rehabiliteringstilbud?
3. Mennesker med muskel og skjelett er en stor gruppe som de seneste år har økt i omfang. De har behov for tilbud av ulikt omfang og på ulike nivå. Nylig ble HelseArbeid senteret etablert i UNN og det foreligger planer for å bredde dette ut til alle foretak i Helse Nord (noen er startet). En vil foreslå at dette tilbudet blir tatt med i det videre arbeid når handlingsplaner skal utvikles for denne gruppen.
4. Som klinikkssjef støtter jeg fullt ut forslaget om at det skal jobbes med å spesifisere rollefordelingen internt i spesialisthelsetjenesten i henhold til pyramiden som er beskrevet og tydeliggjøre kriterier for oppgavedeling i behandlingsskjeden.

Vennlig hilsen

Bjørn-Yngvar Nordvåg
Klinikkssjef

Høringsuttalelse fra Samhandlingsavdelinga, Universitetssykehuset Nord-Norge til rapporten Rehabilitering i Nord-Norge

Tromsø 12.9.2019

Samhandlingsavdelingen tar utgangspunkt i at det ønskes tilbakemelding på ansvarsfordeling i helsetjenesten.

Samhandling og ansvarsfordeling

Det er gjennomgående i rapporten at det vises til utfordringer som omfattes av tjenesteavtaler som er inngått mellom hvert av helseforetakene og deres lokalsykehuskommuner (i tråd med nasjonale føringer). Det foreslås forbedringer der det allerede foreligger lovforpliktelser, gjensidige avtaler og retningslinjer, tjenesteavtalene tilgjengelig fra: <https://unn.no/fag-og-forskning/samhandling>

Utfordringen er å gjøre de lovpålagte tjenesteavtalene kjent, og sørge for at disse etterleves, både i spesialisthelsetjenesten og i de kommunale tjenestene.

Angående punkt 3.2.1. Spesialisthelsetjenestens utfordringer samt utfordringer knyttet til ansvars- og oppgavefordelingen, og 3.4. Områder med behov for samhandling og kompetanseoppbygging.

Det refereres til at under innleggelse blir ofte ansvarsfordeling lite, og for sent, diskutert med kommunen som pasienten skal skrives ut til. I den lovpålagte tjenesteavtale 5; «Pasienter med behov for kommunale tjenester», heter det blant annet:

- *Vurdere og beskrive pasientens funksjonsnivå og forventet hjelpebehov, herunder vurdere om pasienten har forventet behov for rehabiliteringstjenester og eventuelle hjelpemidler/behandlingshjelpemidler ved utskriving.*
- *For pasienter med særlig omfattende problemstillinger er det viktig å starte planlegging av utskriving tidlig gjennom å:*
 - *avtale samarbeidsmøter med pasient, pårørende og kontaktperson fra kommunen for å avklare ansvarsforhold, utveksle nødvendig informasjon og planlegge videre forløp. Plan for utskriving skal dokumenteres i journal. Planen overleveres også pasient/pårørende, og sendes til medvirkende i kommunehelsetjenesten*
 - *medvirke til etablering av ansvarsgruppe i samråd med pasienten og kommunen, dersom dette anses som nødvendig*
 - *informere pasienten om retten til koordinator og individuell plan, og medvirke til at denne utformes, eller arbeid igangsettes, dersom pasienten samtykker*

Kommunene har også forpliktet seg, jf. tjenesteavtale 3; retningslinjer for innleggelse i sykehus. Likeså har begge parter (både spesialisthelsetjenesten og kommunene) forpliktet seg gjennom tjenesteavtale 2: *retningslinjer for samarbeid i tilknytning til innleggelse, utskriving, habilitering, rehabilitering og lærings- og mestringstilbud for å sikre helhetlige og sammenhengende helse- og omsorgstjenester til pasienter med behov for koordinerte tjenester*

I dialogmøtene beskrives brudd på inngåtte avtaler og som bør meldes som avvik. Når brudd på inngåtte avtaler meldes, skal avviket benyttes til læring, og til forbedring av interne rutiner.

Innleggelsesrapporter med dårlig kvalitet

Tiltak

Handlingsplan

Vi anbefaler til handlingsplanen at det legges opp til en møteserie/workshops som Samhandlingsavdelingene kan spørres om å fasilitere for å gjøre sentrale avtaler, retningslinjer, møteplasser og samarbeidsformer kjent. Disse bør arrangeres i samarbeid med primærhelsetjenesten og helst også avtalespesialistene. Selv om rapporten ikke omfatter pasienter innen psykisk helse og habilitering anbefaler vi at en slik møteserie også bør inkludere dette.

Vi foreslår at den påfølgende handlingsplanen tar utgangspunkt i de relevante delene av avtaletekster/retningslinjer som foreligger. Dersom retningslinjer ikke følges, må forbedres eller bør utarbeides, bør saken fremmes for OSO-ene i HN.

Vi ser følgende avtaler som sentrale – og har her lenket til avtalene mellom UNN og kommunene i Unn sitt område. Disse avviker ikke vesentlig fra avtalene mellom de andre helseforetakene og deres kommuner.

- [Tjenesteavtale 02 pasienter med behov for koordinerte tjenester.pdf](#)
- [Tjenesteavtale 03 Retningslinjer for innleggelse.pdf](#)
- [Tjenesteavtale 05 Pasienter med behov for kommunale tjenester.pdf](#)
- [Tjenesteavtale 06 kunnskapsoverføring.pdf](#)
- [Tjenesteavtale 09 IKT.pdf](#)

På nettsidene til Samhandlingsavdelingene i helseforetakene er det tilgjengelig avtaler, rutiner, retningslinjer, verktøy og kontaktpersoner for bruk i samhandlingen.

Pasientdokumentasjon er et sentralt område når det gjelder å sikre samhandlingen rundt den enkelte pasient og forebygge risiko for uønskede hendelser i overgangene. Samhandlingsavdelingen erfarer at en stor del av samhandlingsavvikene handler om dette. Når det gjelder elektronisk meldingsutveksling foreligger det regionale retningslinjer (Docmap RL6492: bruk av PLO-meldinger).

Forankring

Forankring i OSO-ene, Samarbeidsfora og gjennom den vedtatte Stormottakersatsningen, i tillegg til lederlinja.

Med vennlig hilsen

Magne Nicolaisen
Avdelingsleder Samhandlingsavdelingen